

MỸ HỌC TRUYỀN THỐNG NHẬT BẢN TỪ GÓC NHÌN VĂN HÓA

JAPANESE TRADITIONAL AESTHETICS FROM CULTURAL PERSPECTIVE

Tác giả: Nguyễn Phương Khánh

Trường Đại học Sư phạm – Đại học Đà Nẵng; npkhanh@ued.udn.vn

Tóm tắt:

Bản về mỹ học Nhật Bản, người ta nghĩ đến hàng loạt các phạm trù có tính chất đặc thù như: *mono no aware*, *yugen*, *wabi*, *sabi*, *miyabi*, *okashi*... như là những kí hiệu văn hóa tiêu biểu gắn với đời sống tinh thần, thẩm mỹ của con người Nhật. Mỹ học truyền thống của xứ sở hoa anh đào có nhiều điểm vô cùng khác biệt với phương Tây và kể cả với các nền văn hóa cùng khu vực. Trong đó quan niệm về cái đẹp và những giá trị thẩm mỹ khác của đời sống gắn với thiên nhiên, với sinh mệnh thường ngày, với quan niệm của Thần đạo và Phật giáo. Bài viết đi vào phân tích những biểu hiện của tinh thần mỹ học Nhật Bản, đặc biệt là quan niệm về cái đẹp, từ góc nhìn văn hóa và đặt trong đối sánh mỹ học Đông – Tây.

Từ khóa: Mỹ học truyền thống Nhật Bản; Niềm bi cảm; Vô thường; Thiên tông; Thần đạo.

Abstract:

In terms of Japanese aesthetics, it is thought that there are a number of categories of *mono no aware*, *yugen*, *wabi*, *sabi*, *miyabi*, *okashi*... as typical cultural symbols associated with the spirit of Japanese people. Traditional aesthetics in the country of cherry blossom has a lot of differences from the West and even with the other cultures in Eastern Asia. The concept of beauty and other aesthetic values of life in Japan is seen as an integral part of the nature, with daily life's beings, with the concept of Shinto and Buddhism. The article analyzes the expressions of Japanese aestheticism, especially the notion about the beauty, from a cultural perspective and in East-West aesthetic comparison.

Key words: Japanese traditional; Aesthetics; Mono no aware; Mujo; Zen; Shinto.